

KORRALDUS

Keskkonnakompleksloa väljastamise korralduse eelnõu

1. OTSUS

Arvestades AMESTOP OÜ 10.09.2025 esitatud keskkonnakompleksloa taotlust ja võttes aluseks tööstusheite seaduse (THS) § 27, atmosfääriõhu kaitse seaduse (AÕKS) § 89. veeseaduse (VeeS) § 191 lg 1, keskkonnaseadustiku üldosa seaduse (KeÜS) § 41 lg 4 ning haldusmenetluse seaduse (HMS) § 53 lg 1 p 4 ja lg 2 p 2 ja 3, § 61 lg 1 40, § 46 otsustan:

1.1 Muuta ettevõttele AMESTOP OÜ (registrikood 10697462 aadress Torma prügila, Vötikvere küla, Mustvee vald, Jõgeva maakond, Eesti) antud tähtajatut keskkonnakompleksluba nr KKL/317215 Torma prügila käitamiseks aadressil Vötikvere küla, Mustvee vald, Jõgeva maakond (katastritunnused 81003:003:0089; 81003:003:0038; 48601:001:0040) järgmiselt:

1.1.1 Lisada käitise tegevuste hulka jäätmete mehaanilis-bioloogiline töötlemine (MBT) käitlusmahuga kuni 70 000 t/a;

1.1.2 Lisada käitisele kohalduvaks parima võimaliku tehnika (PVT) allikas Waste Treatment (WT) ja kanda kohalduva PVT andmed loa tabelisse T2;

1.1.3 Kehtestada lubatud heite piirväärtused tabelis T3;

1.1.4. Kehtestada loa tabelis T6 nõue eksperthinnangu ja tegevuskava esitamiseks hiljemalt 31.12.2026.

1.1.5 Parandada ilmne ebatäpsus lisades puurkaevu VPA-1 seire nõuded tabelis T7;

1.1.6 Suurendada vastavalt taotlusele käideldavate jäätmete koguseid loa tabelis J2 ning suurendada üheaegselt ladustatavaid jäätmete koguseid ja muuta jäätmeliike ladustamise tabelis J4;

1.1.7 Muuta saasteainesisalduse nimetus ja seirenõuded tabelites V4, V6, V7 ja V8;

1.1.8 Ajakohastada kompleksloa tabelid A1, A3 - A5;

1.2 Korraldus jõustub teatavaks tegemisest.

2. ASJAOLUD

2.1. Taotluse läbivaatamine

AMESTOP OÜ esitas 13.05.2025 Keskkonnaametile keskkonnakompleksloa muutmise taotluse

n r [T-KL/1027678](#). Nõuetekohane taotlus nr [T-KL/1027678-3](#) esitati 06.06.2025. Menetluse tähtaja arvestamise aluseks on 06.06.2025, kuid ettevõtte esitas uue lisaandmetega taotluse 19.08.2025, mida Keskkonnaamet palus täiendada ja ettevõtte esitas parandatud nõuetekohase taotluse 10.09.2025 ([T-KL/1027678-5](#)).

Ettevõtte taotleb keskkonnakompleksloa nr KKL/317215 muutmisega Jõgeva maakonnas Mustvee vallas Võtikvere külas asuva Torma prügila (edaspidi *käitis* või *prügila*) tegevuse muutmist. Ettevõtte soovib välja ehitada segaolmejäätmete tööstustehnoloogia, mis sisaldab kõiki vajalikke mehhaanilis-bioloogilise töötlemise (MBT) elemente. Töötlemise eesmärgiks on võimalikult palju jäätmetes sisalduvaid materjale ja jäätmefraktsioone eraldada, neid taaskasutusse ja ringlusse suunata ning tagada erinevate segafraktsioonide vastavus kvaliteedinõuetele. MBT käitlusmahuks aastas planeeritakse kuni 70 000 t. Lisaks soovib ettevõtte täpsustada jäätmete ladustamise plaani, suurendada osade jäätmeliikide planeeritavat sissetulekut ja käitlemise koguseid ning võtta kasutusele depaketeeritud biojäätmete termiline töötlemine ehk hügieniseerimine.

2.2. Taotluse ning otsuse eelnõu avalikustamine ning menetlusosaliste teavitamine

Loa andja edastas esmase taotluse 10.09.2025 keskkonnaotsuste infosüsteemi kaudu kohe sellest pärast selle saamist teadmiseks ja soovi korral arvamuse avaldamiseks Mustvee Vallavalitsusele (edaspidi kohalik omavalitsus; KeÜS § 43 lg 1 ja 2).

Loa andja teavitas ettevõtet menetluse algatamisest ning küsis kohalikult omavalitsuselt täiendavalt arvamust[\[1\]](#) nõuetekohaseks tunnistatud taotluse kohta (KeÜS § 43 lg 2¹). Kohalik omavalitsus taotluse kohta arvamust ei avaldanud (täpsemalt kirjeldatud peatükis 3.5).

Keskkonnaamet tegi menetlusest teatamisel ja eelnõude avalikustamisel ettepaneku, et avalikku arutelu ei korraldata, kui menetlusosalised ei ole ettepanekute ja vastuväidete esitamise tähtjaks esitanud selle suhtes vastuväiteid (HMS § 50 lg 2 p 1, lg 3). Avalikku arutelu ...korraldati/ei korraldatud... kuna menetlusosalised ega avalikkus ...esitas/ei ole esitanud... loa menetluse ajal ettepanekuid ega vastuväiteid.

Loa andja teavitas avalikkust loa menetluse algatamisest 17.06.2025 väljaandes Ametlikud Teadaanded. Lisaks teavitas piirinaabreid ja mõjutatud isikuid taotluse esitamisest[\[2\]](#) (KeÜS § 46 lg 1 p-d 1 ja 2). Loa andja otsustas jätta ajalehes teade avaldamata, kuna taotlusmaterjalide põhjal kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnahäiring või -risk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi (KeÜS § 47 lg 2).

Loa andja teavitas pp.kk.aaaa loa andmise otsuse eelnõu valmimisest ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ja saatis menetlusosalistele ja huvitatud isikutele tutvumiseks ja arvamuse/vastuväidete esitamiseks (HMS § 48 lg 1 ja 2, § 49 lg 1, KeÜS § 48 lg 1, 3 ja 4, KeHJS § 11 lg 2²). Eelnõudele ei esitatud ettepanekuid ega vastuväiteid/esitati ettepanekuid ja vastuväiteid (vt korralduse peatükist X.X).

2.3 Keskkonnamõju hindamise vajalikkuse üle otsustamine

Keskkonnaamet jättis keskkonnamõjude hindamise Amestop OÜ loa andmise menetluse käigus algatamata[3].

2.4. Kehtivad keskkonnaload

Ettevõttele on antud keskkonnakompleksluba KKL/317215 tavajäätmete ladestamiseks prügilas ning tavajäätmete käitlemiseks ja ringlussevõtuks. Torma prügilas on lubatud ka asbestijäätmete ladestamine.

[1] Registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 17.06.2025 numbriga DM-132300-6.

[2] Registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 17.06.2025 numbriga DM-132300-7.

[3] Registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 13.10.2025 numbriga DM-132300-14.

3. KAALUTLUSED

3.1 Keskkonnamõju hindamise vajalikkuse üle otsustamine

Keskkonnamõju hinnatakse, kui taotletakse luba või selle muutmist ja kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju (KeHJS) § 3 lg 1 p 1, p 2).

Keskkonnaamet peab andma eelhinnangu ja kaaluma keskkonnamõju hindamise (edaspidi KMH) vajalikkust (KeHJS § 6 lg 2³), kuna tegemist on jäätmekäitlusega (KeHJS § 6 lg 2 p 11, § 6¹ lg 3, § 11 lg-te 2 ja 4 ning KeHJS § 6 lg 4 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ (edaspidi *määrus nr 224*; § 1 lg 1 ja § 10 p 1)).

Eelhindanguga selgitatakse, kas kavandatav tegevus võib eeldatavalt kaasa tuua olulise keskkonnamõju või mitte ning otsustatakse KMH algatamine või algatamata jätmine (KeHJS § 6 lg 2¹, § 6¹ lg 3, § 11 lg-d 2 ja 4).

Keskkonnaamet on andnud eelhinnangu (DM-132300-X), milles leiab, et kavandataval tegevusel puudub oluline keskkonnamõju, mistõttu KMH algatamine ei ole vajalik ning lähtudes eelhindangu tulemustest ning KeHJS § 11 lg-st 8¹ puudub vajadus kavandatava tegevuse erisuste ja keskkonnameetmete järele muidu ilmnedava võiva olulise ebasoodsa keskkonnamõju vältimiseks või ennetamiseks (keskkonnaministri 16.08.2017 määruse nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded“ § 5 lg 2).

3.2 Kaalutlused kompleksloa muutmisel

Taotluse lahendamisel ei ole loa andja seotud taotleja õiguslike seisukohtadega, vaid taotluse eesmärgiga - sellega, milliseks tegevuseks taotleja luba soovib. Tegevuse õiguslik kvalifitseerimine haldusmenetluses on loa andja ülesanne (Riigikohtu lahend 3-3-1-74-14, p 13).

Keskkonnakompleksluba antakse muudetakse tähtajatult, kuna Keskkonnaametile teadaolevalt puuduvad keskkonnakaitse seisukohalt põhjendatud asjaolud (THS § 48 lg 1 ja 2).

3.2.1 Tööstusheide

Ettevõtte on luba vaja tavajäätmete prügila käitamiseks ning jäätmete käitlemiseks (THS § 19 lg 2 p 5 koosmõjus lg-ga 3 ja Vabariigi Valitsuse 06.06.2013 määruse nr 89 „Alltegevusvaldkondade loetelu ning künnisvõimsused, mille korral on käitise tegevuse jaoks nõutav kompleksluba“ § 7 p-ga 2, 3 ja § 8 lg 1 p 1).

3.2.1.1 Lubatav tegevus

Ettevõtte taotleb kompleksloa muutmist, soovides loale lisada tegevusena segaolmejäätmete MBT kuni 70 000 t/a, täpsustada jäätmete ladustamise plaani, suurendada osade jäätmeliikide planeeritavat sissetulekut ja käitlemise koguseid ning võtta kasutusele depaketeeritud biojäätmete termiline töötlemine ehk hügieniseerimine.

Luba on võimalik anda välja taotletavas mahus, sest loa andmise menetluse käigus ei tuvastanud loa andja taotluses kirjeldatud tegevuse vastuolu KeÜSi, AÕKSi, THS ja VeeS nende alamate õigusaktidega ning KMH eelhinnangu järelalusena puudub kavandataval tegevusel oluline keskkonnamõju.

Ettevõtte põhitegevusalaks on prügilasse ladestamine või püsiv ladustamine ning lisategevusalaks tavajäätmete kogumine. Ettevõtte tegeleb jäätmete ladestamisega kuni 40 000 t/a, jäätmete taaskasutamisega kuni 100 000 t/a ning jäätmete ladustamisega kuni 50 000 t/a.

Torma prügila peamised tootmisetapid on:

- 1) tavajäätmete käitlemine ja töötlemine;
- 2) tavajäätmete ladestamine;
- 3) tavajäätmete kogumine ja vedu (toimub registreeringu alusel);
- 4) ohtlike jäätmete (liigiti kogutud ohtlikud jäätmed), probleemtoodete jäätmete (sh. vanarehvid ja elektroonikajäätmed) kogumine ja taaskasutusse suunamine;
- 5) biolagunevate jäätmete vastu võtmine, käitlemine ja kompostimine;
- 6) prügilagaasi kogumine ja käitlemine;
- 7) asbesti sisaldavate jäätmete kogumine ja ladestamine;
- 8) nõrgvee puhastamine.

Keskkonnaamet ajakohastab ettevõtte andmed tabelis T1 ja lisab andmed olmejäätmete

mahaanilis-bioloogilise töötuse (MBT) kohta.

3.2.1.2 Nõuded

Loa andja määrab kompleksloa nõuded käitises toimuvale tegevusele või tootmisprotsessi liigile kohalduvatest PVT (parima võimaliku tehnika) järeldest (THS § 42 lg 1). Loa andja vaatab kompleksloa nõuded üle pärast käitise peamist tegevusvaldkonda puudutava PVT-järeldusi käsitleva otsuse avaldamist (THS § 49 lg 1 p 2) ning tootmine peab vastama PVT-järeldustes toodud nõuetele hiljemalt nelja aasta jooksul pärast PVT-järeldusi käsitleva otsuse avaldamist (THS § 49 lg 3).

Vastavalt käitaja esitatud kompleksloa muutmise taotlusele kohaldub kavandatavale tegevusele PVT-alased järeldused jäätmekäitluse jaoks (edaspidi WT), mida eelnevalt käitaja tegevusele kohaldatud ei olnud.

Kompleksloa tabelis T2. kajastatakse ainult parimast võimalikust tehnikast tulenevad nõudeid. Seadusandlusest tulenevaid nõudeid kajastatakse vajadusel teistes asjakohastes tabelites.

WT parima võimaliku tehnika rakendamine

Käitisele kohalduvad WT PVT alased järeldused. PVT-alaste järelduste nõudeid kohaldatakse tegevusvaldkonnale:

b) tavajäätmete taaskasutamine või taaskasutamise ja kõrvaldamise kombinatsioon tootmisvõimsusega üle 75 tonni ööpäevas, kasutades ühte või mitut järgmist meetodit, välja arvatud direktiivis 91/271/EMÜ hõlmatud meetodid:

- i) bioloogiline töötlemine;
- ii) jäätmete töötlemine enne põletamist või koospõletamist;

PVT nõuetest on loale kantud ja ettevõttele järgimiseks kohustuslikud WT-s kirjeldatud BAT-d nr 1-7, 11, 13, 14, 19-24, 33, 35-37.

Täpsemalt hinnati BAT 13 kohaldumist, mida ettevõtte ise taotluses ei kajastanud. BAT 13 käsitleb lõhnaaine heite vältimist, või kui see ei ole võimalik, siis vähendamist. Ettevõtte tegevusele (kompostimine avatud aunades) kohaldub meetod a) viibeaja minimeerimine.

Meetodi kirjeldus on: „Potentsiaalselt ebameeldivat lõhnaainet tekitavate jäätmete viibeaja minimeerimine ladustamis- ja käitlussüsteemides (nt torud, paagid, konteinerid), eelkõige anaeroobsetes tingimustes. Vajaduse korral võetakse piisavaid meetmeid kõrghooaja jäätmekoguste vastuvõtmiseks. Nõue kohaldub üksnes avatud süsteemidele.

WT viitedokument „Best Available Techniques (BAT) Reference Document for Waste Treatment „, peatükk 4.5.1.2 kirjeldab asjakohaseid avatud süsteeme ning toob välja, et biolagunevad jäätmed hoiustatakse eelistatult suletud alal või kui see ei ole võimalik, siis käideldakse veekindla kattega alal lühikese aja jooksul.

Kuna ettevõtte tegeleb biolagunevate jäätmete käitlemisega, siis WT BAT 13 kohaldub ettevõtte tegevusele.

Keskkonnaamet on hinnanud käitaja esitatud andmeid WT BAT-ide kohta ja leiab, et ettevõtte tegevusele ei kohaldu taotluses toodud WT BAT-id nr 10, 12 ja 15.

WT BAT 10 ja WT BAT 12 ei kohaldu, sest kohaldatavus on piiratud juhtudega, kui eeldatakse lõhnaaine levikut tundlikule alale ja/või see oht on põhjendatud. Teadaolevate andmete põhjal ei ole eeldada lõhnaaine levikut tundlikule alale.

WT BAT 15 ei kohaldu, sest PVT kirjeldab tõrvikpõletamist ainult ohutuse tagamiseks või ebatavaliste töötingimuste korral, kui jäätmete käitlemise protsessides võib tekkida näiteks metaani heide (biogaasijaamades vms). Teadaolevalt tekib Torma prügilas metaaniheide ainult prügila ladealal ning see kogutakse ja põletatakse ladealal. WT ei kohaldu prügilatele (ladeala tegevustele).

Keskkonnaameti hinnangul ettevõtte tegevus vastab WT järeldustes toodud nõuetele.

Lubatud heitepiirväärtused (HPV)

Heite piirväärtus kehtib heite käitisest väljumise kohas (THS § 44 lg 9). THS § 44 lg 3 sätestab, et kui käitis toimiva tegevuse või tootmisprotsessi liigi suhtes on avaldatud PVT-järeldusi käsitlev otsus, määrab Keskkonnaamet keskkonnakompleksloas heite piirväärtused, mille järgimise korral on tagatud, et tavapärastel käitamistingimustel ei ületa käitise heide sellele käitisele kohalduvates PVT-järeldustes kirjeldatud parima võimaliku tehnikaga saavutatavat heitetaset.

Käitisele kohalduvad jäätmekäitluse parima võimaliku tehnika järeldustes kajastatud lubatud heitepiirväärtused (BAT 20). Käitis toimub jäätmekäitlustegevustest sh jäätmete bioloogilisest töötlemisest tekkiva reovee puhastamine osmoospuhastis (PUH0490800) ja tekkiva heite juhtimine otseheitena veekogusse. Parima võimaliku tehnikaga saavutatavad heitetasemed (PVT-SHT) vetteheite puhul on kontsentratsioonid, mis on väljendatud saasteaine massina vee ruumalaühiku kohta, esitatuna mõõtühikutes µg/l või mg/l.

Keskkonnaamet määrab heite piirväärtused lähtuvalt käitise tegevusest ja tegevusele rakenduvast parimast võimalikust tehnikast, ettevõtte taotlusest, riiklikest kvaliteedi piirväärtustest ja puhasti võimekusest järgmiselt: orgaanilise süsiniku kogusisaldus (TOC) 10 mg/l, keemiline hapnikutarve (KHT) 125 mg/l; hõljuvaine kogusisaldus (TSS) 25 mg/l; nafta süsivesinike indeks (HOI) 1 mg/l; üldlämmastik (Nüld) 25 mg/l (rakendub kui reovee temp on üle 12 °C ja kloriidiooni (Cl-) sisaldus on üle 10 g/l); üldfosfor (Püld) 2 mg/l; arseen (As), 0,01 mg/l; kaadmium (Cd), 0,005 mg/l; kroom (Cr) 0,05 mg/l; vask (Cu) 0,05 mg/l; nikkel (Ni) 0,034 mg/l; plii (Pb) 0,014 mg/l; elavhõbe (Hg) 1 µg/l, tsink (Zn) 0,2 mg/.

Seiresagedust võib vähendada, kui heitetase on osutunud piisavalt stabiilseks (WT PVT 7 ja PVT 20, Tabel 6.1). Ettevõtte 2021– 2025. aasta seire tulemuste põhjal on heitetase piisavalt

stabiilne. Heitetaseme piirväärtuse lähedasi sisaldusi ja heitetaseme ületusi on KOTKAS seireandmete alusel esinenud üldlämmastiku sisalduse osas (N_{üld} 2023: III kvartal, edaspidi kv 25 mg/l, IV kv 24 mg/l; 2024: II kv 22 mg/l, III kv 43 mg/l; 2025.a II kv 24 mg/l; III kv 46 mg/l). Eeltoodust lähtuvalt tuleb saastenäitajate KHT või TOC, BHT₇, P_{üld}, nitraat (NO₃), sulfaat (SO₄), pH, heitetasemete sisalduse vastavust kontrollida sagedusega üks kord kvartalis; saastenäitaja N_{üld} sisaldust kontrollida sagedusega üks kord kuus, ja saasteainete arseen(Ar), elavhõbe (Hg), kaadmium (Cd), nikkel (Ni), plii (Pb), kroom (Cr), tsink (Zn), vask (Cu), PFOS, PFOA, nafta ja süsivesinike indeks (HOI) sisaldust kontrollida üks kord poolaastas. Seiretulemused esitada üks kord kvartalis keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS.

Kemikaalide kasutus

Kavandatava tegevuse puhul ei lisandu uusi kemikaale ega suurene ja varem kasutatavate kemikaalide kogus. Ettevõtte ei ole suurõnnetuse ohuga ettevõtte.

Hoidlate/mahutite kaitsemeetmed

Kavandatava tegevusega (biojäätmete termiline töötlemine) seoses lisandub 6,4 m³ survemahuti LPG maagaasiga. See on spetsiaalne vedelgaasimahuti KADATEC 6200. Mahuti on varustatud valmistajatehase rõhu- ja nivoomõõteseadmestikuga. Mahuti aurufaasi torustikule ning aurustijärgsele torustikule on paigaldatud gaasi rõhuregulaator-kaitseklapid, mille väljundrõhuks on reguleeritud 1.5 bar.

Taotluse kohaselt rakendab käitaja saastatuse vältimiseks asjakohaseid ennetusmeetmeid.

Keskkonnakaitse lisameetmed

Keskkonnaamet määrab loa vormile T6 keskkonnakaitse lisameetme eksperthinnangu esitamise ja tegevuskava koostamise kohta.

Parima võimaliku tehnikaga saavutatav heitetase on heitetase, mis on saavutatav tavapärastel käitamistingimustel PVT-järeldustes kirjeldatud parima võimaliku tehnika või parimate võimalike tehnikate kombinatsiooni kasutamisel, väljendatuna teatava ajaperioodi keskmise väärtusena kindlaksmääratud võrdlustingimustes. Käitis peab tagama keskkonnaheite vastavuse heite piirväärtustele (THS § 44 lg 3). Lähtudes eeltoodust lisab Keskkonnaamet nõude, mille kohaselt peab ettevõtte esitama eksperthinnangu üldlämmastiku (N_{üld}) sisalduse heite piirväärtuse vahemiku ületamise põhjuste kohta ja tegevuskava üldlämmastiku sisalduse vähendamiseks hiljemalt 31.12.2026.

Pinnase ja põhjavee saastatuse seire

Käitaja teostab põhjavee seiret puurkaevudes VPA-1 (keskkonnaregistri kood, edaspidi KKR kood PRK0062597), VPA-2 (KKR kood PRK0065134, VPA-3 (KKR kood PRK0062598),

VPA-4 (KKR kood PRK0073669), VPA-5 (KKR kood PRK0062603) ja kahes majapidamise salvkaevus (Maja-1 ja Maja-2). Keskkonnaamet uuendas 08.01.2025 korraldusega nr DM-128905-23 põhjavee seire nõudeid, mille tulemusel jäi seirepuurkaev VPA-1 tabelist V3 üle kandmata tabelisse T7. Keskkonnaamet parandab ilmse ebatäpsuse ja kannab puurkaevu VPA-1 (KKR kood PRK0062597) seire nõuded tabelisse T3 08.01.2025 määratud näitajatega järgmiselt:

Seirata sulfaat (SO₄), ammoonium (NH₄), nitraat (NO₃), nitrit (NO₂), keemiline permanganaatne hapnikutarve (KHTMn), kloriid (Cl), kaalium (K), naatrium (Na), magneesium (Mg), kaltsium (Ca), fosfaat (PO₄), fluoriid (F), vesinikkarbonaat (HCO₃), üldraud (Fe_{üld}), mangaan (Mn), arseen (As), kroom (Cr), nikkel (Ni), plii (Pb), tsink (Zn), vask (Cu) vee temperatuur, elektrijuhtivus, pH, lahustunud hapnik, hägusus, värvus, lõhnaläve indeks sagedusega üks kord aastas.

Seirata kvaliteedinäitajad ühealuselised fenoolid, kahealuselised fenoolid, naftasaadused, benseen, polütsükliilised aromaatsed süsivesinikud (PAH), pestitsiidid, elavhõbe (Hg), kaadmium (Cd), baarium (Ba), üldfosfor (P_{üld}), üldlämmastik (N_{üld}) sagedusega üks kord kolme aasta jooksul.

Määrata põhjavee tase sagedusega üks kord poolaastas.

Ettevõttel oli keskkonnakompleksloa alusel kohustus teostada ühekordne seire seirepuurkaevudest VPA-2, VPA-5 ja Maja-2, mille ettevõtte teostas ja esitas keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS. Eeltoodust lähtuvalt eemaldab Keskkonnaamet kompleksloalt täidetud nõude (T7).

Tootmise, jäätme- ja heitetekke ning heite keskkonnamõju omaseire tõhustamiseks kavandatud meetmed

Omaseire on käitises kasutatava juhtimissüsteemi osa käitise tegevuse, loodusvarade kasutamise, heite, põhjavee ja pinnase saastatuse ning jäätmetekke jälgimiseks, heite puhastamiseks ja jäätmete käitlemiseks ning avariide vältimiseks (THS § 24). Ettevõttes on rakendatud sertifitseeritud keskkonnajuhtimis- ja auditeerimissüsteem EMAS. Perioodiliselt viiakse läbi nii järelevalve- kui ka sertifitseerimisauditeid. Käitises peetakse arvestust sissetulevate, väljaminevate ja ladestatavate jäätmete üle ning kasutatavate kemikaalide osas. Samuti peetakse käitises heitvee arvestust. Ettevõtte peab teostama regulaarseid kohustuslikke keskkonnavalaseid seireid. Keskkonnaamet ei pea vajalikuks täiendava omaseire määramist tabelisse T8.

Avariide vältimiseks ja avarii tagajärgede vähendamiseks kehtestatud kord ja juhised käitumiseks

Käitis ei ole ohtlik ega suurõnnetuse ohuga ettevõtte. Võimalikud avariid ja tööõnnetused võivad tekkida toorme vastuvõtul ja käitlemisel ja toote hoiustamisel. Ohuallikateks võivad olla

mahalekkunud jäätmed purunenud taarast, jätmetest ohtlike ainete lendumine õhku, prügilagaasi kogumise süsteemi rike või plahvatus, tulekahju, nõrgvee puhastusseadmete rike ja reovee sattumine loodusesse. Avariide vältimiseks ja avarii tagajärgede vähendamiseks kehtestatud kord ja juhised käitumiseks on varasemalt sätestatud loa tabelis T9. Keskkonnaameti hinnangul on meetmed piisavad.

Keskkonnamõju vältimine või vähendamine käitise sulgemise korral ja järelhoolduse meetmed

Prügila ladealade sulgemine teostatakse vastavalt KMH-le ja sulgemiskavale. Prügila täielikult sulgemisel määratakse täpsemad järelhoolduse meetmed, seirekava ja aeg. Prügila sulgemiskava on koostatud 2017. aastal ja täitunud ladealadid sulgetakse järk-järgult. Peale ladealade sulgemist on kavas muude jäätmekäitlustegevustega jätkata.

Ajutised erandid kompleksloa nõuetest

Ajutisi erandeid kompleksloa nõuetest ei määrata.

Nõuete jõustumise erisused

Nõuete jõustumise erisusi ei ole.

3.2.2 Jäätmete käitlemine

3.2.2.1. Lubatav tegevus

Ettevõttel on luba vaja, kui taaskasutatakse või kõrvaldatakse ohtlikke või tavajäätmeid, käitatakse jäätmeheidlat või prügilat või teostatakse prügila või jäätmeheidla järelhooldust.

3.2.2.2. Nõuded jäätmete käitlemisele

Segaolmejäätmete MBT teostamine

Ettevõtte soovib käitises rakendada segaolmejäätmete tööstustehnoloogiat, mis sisaldab kõiki vajalikke mehhaanilis-bioloogilise töötlemise (MBT) elemente. MBT-d jäätmekäitlustoiminguga R12s (jäätmete taaskasutamisele eelnev sortimine või teatud komponentide eraldamine, millega võib kaasneda mehhaaniline töötlemine (purustamine, tükeldamine, demonteerimine, kokkupressimine, granuleerimine jms), juhul kui selle tulemusel tekivad uued jäätmeliigid ning jäätmete olemus või koostis muutub) ja R12o (jäätmete taaskasutamisele eelnev bioloogiline töötlus) teostatakse kuni 70 000 t/a.

MBT eesmärgiks on vähendada ladestamisele minevate jäätmete hulka ning stabiliseerida ladestatavaid jäätmeid, vähendades nende bioaktiivsust. Sõltuvalt kasutatavast tehnoloogiast on võimalik protsesside käigus eraldada ka teisi väärtuslikke materjale taaskasutuseks või energia tootmiseks.

Jäätmete mehaanilis-bioloogilise töötamise teostamiseks on käitises olemas järgmised seadmed:

1. Eelpurusti
2. Trummelsõel
3. Õhkeraldi
4. Kompostimisväljak ja kompostisegaja
5. Bioreaktor
6. Laadimistehnika (ekskavaator)
7. Laadimis- ja veotehnika (frontaallaadur)
8. Veotehnika (dumper)
9. Jäätmete tihendaja (kompaktor)

MBT esimeseks osaks on jäätmete vastuvõtt ja ettevalmistus (eelsorteerimine ja ladustamine). Eelsorteerimise käigus eraldatakse näiteks suuremad puidujäätmed (17 02 01), elektroonika (20 01 36), kivid (17 01 07) ja suurjäätmed (20 03 07). Seejärel toimub mehaaniline töötlemine, mille käigus jäätmed purustatakse ning magnetiga eraldatakse metallid. Edasi purustatud jäätmed sõelutakse ja õhksepareerimisega eraldatakse põlevjäätmed. Trummelsõela ja õhkeraldi abil eraldatakse peen- ja jämefraktsioon. Peenfraktsioon (19 12 12 / 19 05 99 / 19 12 09) töödeldakse bioloogiliselt bioaktiivsuse vähendamiseks ning hiljem sõelutakse uuesti ning saadus ladestatakse või kasutatakse vastavalt omadustele ladestuslaade korrastamisel või käitlusplatside ehitamisel. Jämefraktsioon sorteeritakse vajadusel mehaaniliselt ja kõrvaldatakse ladestades või antakse üle jäätmepõletustehasele.

Varasemalt on ettevõttel olnud õigus võtta ladestamiseks vastus teiste käitlejate mehaanilis-bioloogilise töötamise läbinud segaolmejäätmete peenfraktsioonide (jäätmekoodid 19 12 12, 19 05 99), mille puhul on pidanud enne jäätmete vastu võtmist veenduma, et jäätmete bioloogilise aktiivsuse näitaja (AT4) on alla 10 mg/O₂ KA (kuivainest). Juhul kui jäätmete üle andjal ei ole vastavaid analüüsitulemusi ette näidata, võib selliseid jäätmeid ladestada üksnes juhul kui vastuvõetud jäätmed ladustatakse ning neist määratakse enne ladestamist bioloogilise aktiivsuse näitaja (AT4). Juhul kui näitaja ei ole vastav, teostatakse jäätmetele täiendav bioloogiline töötlemine. Lubatud on ladestada ainult selliseid jäätmeid, mille AT4 näitaja on alla 10 mg/O₂ KA. Sama nõue kehtib ka jäätmetele, millele käitaja teostab ise MBT töötlust, seetõttu jääb loas kehtima varem nõue ning Keskkonnaamet ei muuda seda. MBT protsessi kirjeldused ja mahud lisatakse loa asjakohastesse tabelitesse (PVT kirjeldus T2, jäätmekäitlustoimingud J3).

Biojäätmete termiline töötlemine

Ettevõtte soovib täiustada biojäätmete depaketeerimise protsessi bioloogilise massi (pulbi) termilise töötlemise ehk hügieniseerimisega. Depaketeerimist teostatakse toimingukoodiga R12x (taaskasutamisele eelnev jäätmesegude koostamine või jäätmete segamine) kuni 20 000 t/a. Käideldavate jäätmete kogust ei suurendata.

Hügieniseerimist teostatakse juhul, kui töödeldavaks materjaliks on loomsed kõrvalsaadused.

Pulbi hügieniseerimiseks on rajatud gaasikatlamaja. Hügieniseerimisüksus koosneb kahest osast. Materjali kuumutamine toimub kahes 15 m³ roostevabast terasest mahutis, mis on

varustatud temperatuuri andurite, segamissüsteemi ja soojusvaheti küttespiraaltorustikuga. Enne materjali mahutitesse jõudmist läbib see lõikuri ja 12 mm avadega filtri. Mahutite täituvust kontrollitakse kaalumõõtmise abil ning selleks on mõlemal mahutil kolm kaaluandurit ning ületäitumise detektor. Täiendava termilise töötlemise käigus kuumutatakse pulp 70 °C vähemalt 60 minuti jooksul. Selle käigus toimub pulbi hügieniseerimine võimalike patogeenide hävitamiseks.

Tekkivad võõrised kogutakse pakendi konveieri all olevasse multilift konteinerisse ning sõltuvalt materjali kvaliteedist suunatakse kas Iru jäätmepõletustehasesse, plastitööstusettevõtetele või ladestamisse Torma prügilas. Eraldiseisvat täiendavat ladustamist ei toimu.

Protsessis tekivad jäätmematerjalid:

- Bioloogiline jäätmemass (pulp) 20 01 08 ja/või 19 12 98

Eraldatud võõrised sõltuvalt nende kvaliteedist vastavalt:

- puhtad pakendimaterjalid 15 01 02 / 15 01 06 / 15 01 07

- määrdunud kartong 19 12 01

- määrdunud plastid 19 012 04

- kvaliteetsed põlevjäätmehäätmed Irusse 19 12 01

- madala kvaliteediga jäägid Irusse põletuseks või Torma prügilasse ladestamiseks 19 12 12/20 03 98

Kompleksloal on juba nõuded biolagunevate jäätmete käitlemisele (keskkonnahäiringute (anaeroobne käärimine, nõrgvee teke, ebameeldiv lõhn) vältimiseks tuleb kiiresti lagunevad biolagunevaid jäätmeid (köögi- ja sööklajajäätmehäätmed) suunata võimalikult kiiresti käitlusesse (kompostimine või biogaasi tootmine). Käitlusesse suunamata biojäätmehäätmeid tohib ladustada kuni 8 nädalat käitisesse saabumisest alates. Biolagunevate jäätmete eraldi vastuvõtmine jne). Keskkonnaamet leiab, et need nõuded on piisavad ja seoses hügieniseerimise lisandumisega ei ole vaja praegu lisanõudeid kehtestada.

Hügieniseerimisega seotud tegevuste kirjeldused lisatakse loa asjakohastes tabelitesse (PVT kirjeldus T2, jäätmekäitlustoimingud J3).

3.2.3 Vee erikasutus

3.2.3.1 Lubatav tegevus

Ettevõttel on luba vaja, kui võetakse põhjavett rohkem kui 150 m³ kuus või rohkem kui 10 m³

ööpäevas ja kui juhitakse suublasse saasteaineid või heitvett ja jahutusvett (VeeS § 187 p 2 ja p 4). Ettevõttele on luba antud põhjavee võtmiseks veehaardega Torma prügila VPA-1 ja heitvee juhtimiseks suublasse väljalaskmest Torma prügila (JO080). Ettevõtte ei taotle uusi tegevusi.

3.2.3.2 Nõuded vee erikasutusele

Põhjavee seire nõuded on parandatud tabelis T7. "Pinnase ja põhjavee saastatuse seire".

Käitises toimub jäätmekäitlustegevustest, jäätmete ladestamistegevusest ja töötlemistegevustest tekkiva reovee puhastamine osmoospuhastis (PUH0490800) ja tekkiva heite juhtimine otseheiteana veekogusse väljalaskmest Torma prügila (JO080). Heitvett juhitakse maaparandussüsteemi kraavi nimega Luige kraav (keskkonnaregistikood VEE1056101), mis suubub Kivimurru kraavi ca 3 km eemal.

Vastavalt VeeS § 128 lg 7 ja 187 peab suublasse juhitav heitvesi vastama valdkondliku ministri 18.11.2019 vastu võetud määrusele nr 61, mida on muudetud taristuministri 21.11.2024 määrusega nr 73 „Keskkonnaministri 8. novembri 2019. a määruse nr 61 „Nõuded reovee puhastamise ning heit-, sademe-, kaevandus-, karjääri- ja jahutusvee suublasse juhtimise kohta, nõuetele vastavuse hindamise meetmed ning saasteainesisalduse piirväärtused” muutmise”.

Keskkonnanaloo andja võib muuta keskkonnanaloo tingimusi juhul, kui KeÜS § 53 lg 1 p 5–11 nimetatud tingimuse aluseks olnud õigusnorm on kaotanud kehtivuse (KeÜS § 59 lg 2 p 3). Määruse nr 61 muudatustega tehti ka järgmisi muudatusi:

- 1) täpsustati määruse lisas 1 naftasaaduste ainerühma määratlust. Naftasaaduste piirväärtus kehtestati süsivesinike ahelate C₁₀–C₄₀ summale;
- 2) täpsustati ühealuseliste fenoolide ja kahealuseliste fenoolide ainerühmasid. Ühealuseliste fenoolide ainerühmast peab määrama kaheksa fenoolset ühendit: (fenool, CASi nr 108-95-2; okresool, CASi nr 95-48-7; m-kresool, CASi nr 108-39-4; p-kresool, CASi nr 106-44-5; 2,3-dimetüülfenool, CASi nr 526-75-0; 2,6-dimetüülfenool, CASi nr 576-26-1; 3,4-dimetüülfenool, CASi nr 95-65-8; 3,5-dimetüülfenool, CASi nr 108-68-9), mille tulemused summeeritakse (määrus nr 61 lisa 1 tabel 1, allmärkus nr 8). Kahealuseliste fenoolide ainerühmas tuleb määrata resortsinooli (määrus nr 61 lisa 1 tabel 1, allmärkus nr 9).

Lähtudes eeltoodust muudab Keskkonnaamet väljalaskmel Torma prügila (JO080) saasteaine nimetuseks naftasaadused (C₁₀–C₄₀) 5 mg/l ja lisab täiendava selgituse fenoolide seire teostamiseks (V4, V6-V8).

3.2.4 Saasteainete välisõhku väljutamine paiksest heiteallikast

3.2.4.1 Lubatav tegevus

Ettevõtte on luba vaja, sest saasteainete (lämmastikdioksiid, ammoniaak ja mittemetaansed lenduvad orgaanilised ühendid) heitkogused ületavad keskkonnaministri 14.12.2016 määruses nr 67 "Tegevuse künnisvõimsused ja saasteainete heidete künniskogused, millest alates on käitise tegevuse jaoks nõutav õhusaasteluba" § 2 kehtestatud künniskoguseid.

Luba sooviti muuta segaolmejäätmete töötlemise ja biolagunevate jäätmete depaketeerimise protsesside täiustamiseks. Seetõttu taotleti heiteallika HEIT0009355 (Torma prügila kompostiaunade hajusallikas ja MTB protsess H-2) saasteainete heitkoguste muutmist vastavalt täiendatud LHK projektile. Keskkonnaamet järgis loa muutmisel LHK projekti andmeid neist kõrvale kaldumata.

Käitises on neli heiteallikat, mille andmed vastavad ettevõtte taotlusele. Heiteallikad on HEIT0009353 Nr 32 Torma prügila põleti, HEIT0009354 H-1 Torma prügila ladestusalade hajusallikas, HEIT0009355 H-2 Torma prügila kompostiaunade hajusallikas ja MTB protsess ning HEIT0012767 M1 Tankla. Taotluselt eemaldati AÕKS 01.09.2025 jõustunud redaktsiooni kohaselt üks heiteallikas. AÕKS § 91 lg 7 sätte kohaselt ei esitata lubatud heitkoguste projektis eraldi andmeid põletusseadmete kohta, mille soojussisendile vastav nimisoojusvõimsus kütuse põletamisel on väiksem kui üks megavatt-tund. Eemaldatud heiteallikas on HEIT0012766, Avariigeneraator (G1).

Heiteallikatest eralduvate saasteainete kontsentratsioonid õhukvaliteedi siht- ja piirväärtusi tootmisterritooriumi piiril ega lähimate elumajade juures ei ületa. Heiteallikatest lähtuv heitemaksimum tekib peenete osakeste korral ja see moodustab 18,5 % õhukvaliteedi 24 tunni piirväärtusest. Ka ebasoodsatel hajumistingimustel tekkida võivad saastetasemed on piirväärtusest väiksemad. Käitise arvestuslikku mõjupiirkonda (1050 m ala) ei jää ühtegi keskkonnaluba omavat ettevõtet, seetõttu on hajumisarvutustesse kaasatud vaid käitise enda heiteallikad. Välisõhu maksimaalne arvutuslik saastatuse tase jääb tootmisterritooriumist väljaspool alla lubatud piirväärtusi. Kõik modelleeritud hajumiskaardid kuvavad madalat heitetaset (alla 30% piirväärtusest), seetõttu hajumiskaarte taotlusele ei lisatud.

Müra- ja lõhnaaine esinemise hinnangut ei ole vaja koostada, sest võimalikud mõjud on planeeringu abil leevendatud. Prügila on ümbritsetud metsaga, mis vähendab oluliselt tolmu, lõhna ja müra levikut elamuteni. Lähimad üksikud elumajad asuvad prügilast 900 meetri kaugusel. Torma prügila tegevuse osas on läbi viidud kaks keskkonnamõjude hindamist (2009 ja 2016) ning hindamiste järelduste kohaselt ei oma lõhn negatiivset mõju piirkonna keskkonnaseisundile tasemel, mis vajaks täiendavaid vähendusmeetmeid. Torma prügilas esineb müra tasemel, mis vastab tavapärasele jäätmekäitlustegevusele prügilas, kus on kasutusel erinevad traktorid, ekskavaatorid ning kus toimub jäätmete transport. Prügila töötab alates 2001. aastast ning müraga seotud kaebusi ei ole käitajani jõudnud. Põhjus seisneb tõenäoliselt asjaolus, et prügila lähiümbruses puuduvad asustatud alad ning prügila ümber on mets. Nimetatud asjaolude tõttu saasteainete heitkoguste ja välisõhu kvaliteedi seirekohustust ei seata ning eritingimusi ei määrata.

Lähtudes eeltoodust ja arvestades, et loa muutmise menetluse käigus ei tuvastanud loa andja

taotluses kirjeldatud tegevuse vastuolo KeÜSi, AÕKSi ja nende alamate õigusaktidega, saab loa andja muuta loa taotletavas mahus.

Võrreldes loa eelmise versiooniga on nelja saasteaine heitkogus keskkonnaloa muutmisel vähenenud. Nendele ainetele (lämmastikdioksiid, süsinikdioksiid, vääveldioksiid ja süsinikmonooksiid) loodi loa vormis A4 lisaread kehtivusega 2025 lõpuni. Lisareal kajastub aruandluse ja deklareerimise tõrgeteta sujumiseks eelmise loaversiooni lubatud heitkogus. Alates 01.01.2026 kehtivad kõik loa praeguse muutmisega taotletud heitkogused.

3.2.4.2 Nõuded saasteainete välisõhku väljutamiseks

Korralduse otsustava osa punktiga 1.1 muudetav luba nr KKL/317215 annab OÜle AMESTOP aadressil Võtikvere küla, Mustvee vald, Jõgeva maakond (katastrinumbrid 81003:003:0089, 81003:003:0038, 48601:001:0040) asuval tootmisüksusele õiguse saasteainete välisõhku väljutamiseks paiksetest heiteallikatest keskkonnaloo sätetatud kogustes ja tingimustel. Loa vormis A7 olevat kuut töökorralduslikku nõuet ei muudeta, need jäävad endiselt kehtima.

3.3 Loa andmisest keeldumise aluste hindamine

Keskkonnaametile teadaolevalt ei esine loa andmisest keeldumise aluseid (KeÜS § 52 lg 1 ja 2, VeeS § 192, AÕKS § 97).

3.4 Ettepanekute ja vastuväidete kaalumine

Loa eelnõule esitati mitmeid arvamusi/üks arvamus⁸. Keskkonnaamet edastas esitatud arvamused ja vastuväited ettevõttele tutvumiseks ning arvamuse avaldamiseks⁹ (HMS § 49 lg 3, KeÜS § 48¹ lg 4). Olulisemad seisukohad eelnõudele ning Keskkonnaameti selgitused on järgmised: ...

⁸ Registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS vastavalt pp.kk.aaaa numbriga DM-XXXXX.

⁹ Registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS pp.kk.aaaa numbriga DM-XXXXX.

3.5 Otsekohalduvad nõuded

Loaga kaasnevad käitajal õigusaktidest tulenevad õigused ja kohustused. Ettevõtte peab järgima THS, VeeS, AÕKS ja nende alamaktides kajastatud nõudeid ning kohustusi. Keskkonnaamet on seisukohal, et õigusaktidest tulenevaid nõudeid ei ole otstarbekas kanda loale. Olulisemad keskkonnavalas kohustused loa omajale on toodud Keskkonnaameti kodulehel rubriigis "[Loa omaja meelepea](#)".

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Helen Akenpärg
juhataja
jäätmebüroo